

позитивний поштовх до набуття професійних знань німецькою мовою, закріплення навичок та опрацювання мовленнєвих вмінь. Багато питань розвитку професійно-спрямованого німецького усного мовлення у спортивному контексті за спеціальністю «футбол» чекають на свою подальшу розробку як в теоретичному, так і у практичному плані.

Література

1. Антонова О. В. Начальный этап курса развития интонационно-речевой культуры студентов при изучении иностранного языка // Преподавание иностранных языков в неязыковом вузе : переход на двухуровневую систему высшего профессионального образования : Тезисы выступлений участников межвузовского круглого стола, 7 февраля 2014 года. – Оренбург : Оренбургский ин-т (филиал) МГЮА имени О. Е. Кутадына, 2014. – 72 с.
2. Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков : учеб. пособ. для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. завед. / Н. И. Гез, Г. М. Орлова. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 256 с.
3. Методика преподавания иностранного языка [под. общ. ред. Т. П. Леонтьевой]. – Минск : «Высшая школа», 2015. – 284 с.
4. Bisanz G., Gerisch G. Fußball. Kondition, Technik, Taktik&Coaching / G. Bisanz, G. Gerisch. - Auckland-Budapest; Meyer&Meyer Verlag, Aachen 2 .Auflage, 2010 / Druck und Bindung: B.O.S.S. Druck und Medien GmbH, 2010. – S.558.
5. Casper-Hehne H, Middecke A. Sprachpraxis der DaF- und Germanistikstudiengänge im europäischen Hochschulraum / H. Casper-Hehne, A. Middecke. – Universitätsverlag Göttingen, 2009: gefördert durch den Fachverband Deutsch als Fremdsprache e. V. (FaDaF). – S. 247.
6. Fremdsprachenunterricht in der Grundschule / [H. Barucki, Dr. R. Beck, J. Bensmann u. a.] – Landesinstitut für Schule und Medien Berlin-Brandenburg (LISUM); November, 2007. – S. 74.
7. Knipf-Komiński E. Aspekte der Wortschatzes (Ausgewählte Fragen zum Wortschatz und Stil). – Bölsesz Konzorcium, 2006. – S. 273.
8. Quetz J., G. von der Handt. Neue Sprachen lehren und lernen: Fremdsprachenunterricht in der Weiterbildung / J. Quetz, G. von der Handt. Hrsg.: Deutsches Institut für Erwachsenenbildung (Perspektive Praxis). – Bielefeld: Bertelsmann, 2002. – S. 235.

Денисенко Наталія

Приватний вищий навчальний заклад «Академія рекреаційних технологій і права»

ДУАЛЬНА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ МОБІЛЬНИХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ПОТРЕБ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Метою дослідження став аналіз програми спеціального навчального курсу «Теорія і практика інноваційної фізичної культури», розробленої автором на основі узагальнення та структурування власних отриманих теоретичних даних та особистого емпіричного досвіду. У програмі враховані компетенції, якими повинен оволодіти мобільний майбутній вчитель фізичної культури. Загальноціннісні та фахові життєво необхідні компетентності представлені як результат готовності майбутніх учителів фізичної культури до інноваційної діяльності. Аргументується необхідність запровадження подібних курсів у вищих навчальних закладах фізкультурного спрямування. Перспективним уявляється застосування в програмі дуального підходу у системі підготовки нового покоління учителів фізичної культури для потреб Нової української школи.

Ключові слова: майбутній вчитель фізичної культури, дуальна освіта, професійна підготовка, мобільність, програма навчального курсу.

Денисенко Н.Г. Дуальная форма в образование как инструмент формирования мобильных учителей физической культуры для нужд Новой украинской школы. Целью исследования стал анализ программы специального учебного курса «Теория и практика инновационной физической культуры», разработанной автором на основе обобщения и структурирования собственных полученных теоретических данных и личного эмпирического опыта. В программе учтены компетенции, которыми должен овладеть мобильный будущий учитель физической культуры. Обще ценностные и профессиональные жизненно необходимые компетентности представлены как результат готовности будущих учителей физической культуры к инновационной деятельности. Аргументируется необходимость внедрения подобных курсов в высших учебных заведениях физкультурного направления. Перспективным представляется применение в программе дуального подхода в системе подготовки нового поколения учителей физической культуры для нужд Новой украинской школы.

Ключевые слова: будущий учитель физической культуры, дуальное образование, профессиональная подготовка, мобильность, программа учебного курса.

Denisenko N.G. Dual form of education as a tool for the future physical education teacher's formation for the New Ukrainian school needs. The aim of the article is to analyze the special training course «Theory and practice of innovative physical education» program, developed by the author on the basis of his own theoretical data and personal empirical experience generalization and structuring. The program has been considered with competencies which mobile future physical education teacher must have. Generally valuable and vitally necessary professional competencies are presented as a result of the future physical education teachers willingness to active innovatively. The need of creating such courses in higher educational institutions with physical education direction is argued in the article. The program use of the dual approach in the training system of physical

education teachers new generation for the needs of the New Ukrainian School seems promising. The content of the concept "dual education" as a universal design in the sphere of education is specified. We think that proposed special course is able to create an innovative climate in the education environment of institution of higher education and it promotes the mobile physical education teacher education, creative type of thinking according to innovative society development, personal inquiries and New Ukrainian School needs.

We appreciate the general principle of dual education: theoretical part will be learnt by students in institutions of higher education, and practical part will be learnt by students in basic school. We offer to transform this principle into such algorithm: lectures will be in the university classrooms, but practical lessons of the same subject, course works and hours of summer practice will be in basic educational institutions and summer recreation camps. The course "Theory and practice of innovative physical education" also needs 2 types (blocks) of educational process organization in the training system of future physical education teachers. The first block is the studying process in the institution of higher education, the second – in the basic school, for example, 1 lesson in the institution of higher education will be changed by 1 lesson at the school. There are 36 hours per semester for pedagogical practice, and, at the same time, there are 36 hours per semester for studying in institution of higher education.

Key words: future teacher of physical education, dual education, professional training, mobility, program of the training course.

Постановка проблеми, актуальність дослідження. Сучасний період існує суспільний запит на підготовку майбутнього учителя фізичної культури як творчої особистості, здатної, на відміну від людини-виконавця, самостійно мислити, генерувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення. Це пов'язане з тим, що на сьогоднішній день українська школа змінюється. Проте ми усвідомлюємо, що «Нову школу» не побудувати без реформи і у системі підготовки сучасних учительських кадрів. Вихід ми вбачаємо у реалізації дуального підходу при вивченні нових навчальних дисциплін як інструменту формування професійної мобільності майбутніх учителів фізичної культури. Типізація освітнього процесу, що базується на конкретних емпіричних результатах дуального підходу в освіті, представлена у роботах німецького вченого В. Лемперта (Lempert W.) [7, 105-144].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота буде виконуватись в рамках науково – дослідної теми на 2015 – 2017 р.р.: «Теоретико – методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах інформатизації освіти», зареєстрованою Українським інститутом науково-технічної і економічної інформації (державний реєстраційний номер 0115U002901).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пілотажний аналіз наукових досліджень, присвячених проблемі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах ВНЗ для потреб національної школи дає підстави стверджувати, що ця проблема не нова. Так концептуальні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах розглядали українські науковці В.Завацький, О.Куц, Л. Суценок, О. Тимошенко, Б. Шиян, Ю. Шкретій та ін.; теоретико-методичні засади інноваційних технологій в системі фізичного виховання школярів досліджувала Н. Москаленко. Проблемою вдосконалення та оновлення змісту фахових дисциплін займалася Р. Генсерук. Водночас теоретичний аналіз наукових досліджень свідчить про те, що проблема формування професійної мобільності майбутніх учителів фізичної культури в умовах дуальної освіти як у теоретичному, так і в практичному аспектах досліджена недостатньо, зокрема ґрунтовно не проаналізовано зміст, форми і методи, які мають бути спрямовані на забезпечення ефективної підготовки майбутніх учителів фізичної культури для потреб Нової української школи.

Формування мети дослідження. Визначені аспекти окреслюють мету статті яка полягає в аналізі програми спеціального навчального курсу «Теорія і практика інноваційної фізичної культури», з урахуванням тенденцій мобільності в освіті, дуального підходу, навчання упродовж життя, цілеспрямованої підготовки майбутнього «вчителя-креативіста», здатного до ризику та інновацій, на противагу фахівцеві зі стандартним набором фахових компетентностей.

Виклад основного матеріалу. Як і розбудова Нової української школи, процес формування професійної мобільності майбутніх учителів фізичної культури – це довготермінова реформа, яка розпочинається вже сьогодні в умовах вищого педагогічного навчального закладу. План упровадження реформи передбачає наступність дій і відповідне ресурсне забезпечення на кожному етапі підготовки майбутніх учителів фізичної культури, а також враховує динамізм соціально-економічних перетворень та зміни освітніх пріоритетів. Ми вважаємо, що з метою кардинального оновлення системи підготовки майбутніх учителів фізичної культури необхідно докорінно переглянути та оновити зміст освітніх програм з професійно-орієнтованих дисциплін, застосовуючи при цьому, дуальний підхід, як новий підхід в системі професійної освіти.

Як зазначено у Великому тлумачному словнику сучасної української мови (за редакцією В.Т.Бусела) термін «дуалізм», «дуальний», «дуальність» (від лат. dualis – *подвійний*) досить широко застосовуються в різних галузях знань (філософії, політології, педагогіці, економіці та природничих науках) [1, с.1140]. Сьогодні існує твердження, що «конкурентоспроможність будь якої держави на світовому ринку та якість життя її населення напряму залежить від рівня професійної підготовки мобільних кадрів. Одним із провідних світових лідерів у сфері підготовки кваліфікованих кадрів на сьогодні виступає Європейський Союз, який завдячує цьому дуальній системі професійної освіти і навчання» [назва з екрану]. Як стверджують Cortina K.S., Baumer J. та ін.. професійна підготовка в дуальній системі здійснюється паралельно у професійній школі та на підприємствах. Навчання триває від 2 до 3,5 років в залежності від обраної професії [6, с.526-529]. Аналогічної думки і Lempert W., який доводить ефективність дуального навчання на конкретних емпіричних результатах [7, с. 105-144].

Обґрунтовуючи доцільність пошуку нових підходів у вітчизняній освіті, міністр освіти України Л. Гриневич відзначає, що «...коли в підготовці молодих фахівців беруть участь і навчальний заклад, і база практики, це може стати саме тим поштовхом, що необхідний українській освіті для підвищення якості навчання і її відповідності стандартам та запитам ринку праці [головний портал МОН України, назва з екрану].

З цим погоджуються і зарубіжні дослідники сучасних суспільних перетворень. Так, сучасний зарубіжний філософ М. Каган продовжує й обґрунтовує твердження Л. Гриневич в аспекті взаємодії реального й уявного, акцентуючи увагу на тому, що саме «...діяльність виступає для людини унікальним способом освоєння дійсності...» [3, с. 253]. Таким чином, змодельований в аудиторії професійний світ буде максимально наближеним до умов реальної практичної діяльності.

Вдаємось до окремих положень стратегічних теорій модернізації вищої фізкультурної освіти в Україні. Сучасним для українських вишів у цьому аспекті є прийняття нового Закону України «Про освіту» (2017)», який відкриває шлях до впровадження реформи в кадровій політиці, що є актуальним для потреб Нової української школи. І хоча цей базовий закон не визначає всіх деталей того, як відбуватиметься навчальний процес, але окреслює основні форми здобуття освіти, серед яких є і дуальна. Так, відповідно до статті 9 цього закону (розділ «Форми здобуття освіти», пункт 10) дуальна форма здобуття освіти розглядається, як «спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (в інших суб'єктів освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації...» [2].

Істотне зацікавлення для нашого дослідження становить розуміння поняття «універсальний дизайн у сфері освіти». У статті 1 Закону України «Про освіту» (розділ «Основні терміни та їх визначення», пункт 28) зауважується, що основними завданнями вищих навчальних закладів має стати «універсальний дизайн у сфері освіти» – дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації...» [2].

Аналізуючи головні напрями такої освіти, дослідники сучасних освітніх інновацій звертають особливу увагу на те, що дуальна освіта – це спосіб навчання «50 на 50», коли поєднується теорія у ВНЗ та практика. Ми переконані, що у цьому і є її унікальність та «універсальний дизайн».

Отже, зазначена обставина спонукала нас до впровадження в освітній процес підготовки майбутніх учителів фізичної культури навчального курсу «Теорія і практика інноваційної фізичної культури», структурованого за принципом дуального підходу, що є актуальним в Концепції «Нова українська школа».

Програма навчальної дисципліни складається з 3-х змістових модулів. Ми розглядали трудомісткість навчального курсу – 60 годин (заликові одиниці ECTS – 2 кредити), з них 24 години – на самостійну та індивідуальну роботу, 18 годин – на аудиторну роботу, 18 – годин спецпедпрактикум. Стиль навчання – комбінований (дуальний і загальний), який передбачає навчання «50 на 50» (поєднання практики в базових школах і навчання у ВНЗ). У програмі передбачається співвідношення 40/50 курсів лекцій-візуалізацій, що супроводжуються практичними заняттями в базовій школі.

Очікується, що в результаті опанування навчального курсу майбутні вчителі повинні оволодіти загально ціннісними і фаховими життєво необхідними компетентностями.

Загально ціннісні компетентності передбачають:

- 1) упевненість та вміння обирати напрямок особистісного розвитку;
- 2) вміння працювати автономно, з ініціативами, мати навички управління часом: вміння оперативно організувати оздоровчу і спортивно-масову роботу протягом обмеженого періоду часу, досягаючи необхідного результату у встановлені терміни;
- 4) вміння працювати з іншими у нестандартній обстановці;

Фахові компетентності формують:

- 1) здатність до реалізації функцій професійної діяльності вчителя фізичної культури; здійснювати діяльність на засадах педагогіки співробітництва та партнерства, диференціації; виявляти, ставити та вирішувати оздоровчі, виховні та освітні завдання у процесі викладання професійно-орієнтованих дисциплін; діяти в стресових ситуаціях та приймати обґрунтовані рішення; здатність до соціальної взаємодії та роботи в команді; до організації спортивно-масової і оздоровчо-рекреаційної роботи;
- 2) спроможність залучати школярів до системних занять спортом; демонструвати спеціальні уміння в галузі інноваційної фізичної культури та спорту, добирати психолого-педагогічний інструментарій; організувати оздоровчу роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; проявляти особистісну мобільність та переносити знання і уміння з одного виду професійної діяльності в інший для досягнення бажаних результатів;
- 3) готовність організовувати: фізкультурно-масові і оздоровчі заходи в різних погодних умовах; здійснювати оздоровлення та змістове молодіжне дозвілля;

Більш ретельно розглянемо зміст курсу «Теорія і практика інноваційної фізичної культури».

Змістовий модуль 1 (теоретичний). Теоретичні основи та сутнісна характеристика застосування інновацій у фізичному вихованні школярів.

Тема 1. Інноваційний розвиток як складова розвитку нової української школи. Сутність поняття педагогічної інноватики. Класифікація педагогічних нововведень. Структура і динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів у фізичному вихованні.

Тема 2. Цільове призначення та впровадження інновацій у фізичному вихованні. Принципи організації фізичного виховання з використанням особистісно орієнтованого підходу в контексті Концепції «Нова українська школа».

Трудомісткість змістового модуля № 1 у заликових одиницях становить 0,5 кредиту. Теоретична частина змістового модулю реалізується під час лекцій. Гностична діяльність першого змістового модуля відбувається через теоретичну інформацію. Рефлексивна діяльність розвивається через: професійну здатність бачити проблеми власної професійної готовності; розуміння структури педагогічної інноватики у фізичному вихованні; теоретичному моделюванні особистісно-орієнтованого уроку за рахунок власних внутрішніх ресурсів; допомоги викладача курсу та консультацій тьютора-керівника педагогічної практики. Поточний контроль відбувається на основі тестових завдань.

Змістовий модуль 2 (теоретично-практичний модуль «50 на 50»). Структура особистісно орієнтованого

уроку фізичної культури та методика його проведення

Тема 1. (теоретичний блок). Сутність особистісно зорієнтованого освітнього процесу. Етапи особистісно зорієнтованого уроку: орієнтація – цілепокладання – проектування – організація – реалізація – контроль – корекція – оцінка.

Тема 1. (практичний блок). Оволодіння етапом «орієнтації – цілепокладання»: формування навичок правильно формулювати цільову настанову уроку фізичної культури; формування умінь здійснювати психологічне налаштування учнів на успішну діяльність; формування навичок позитивної установки на діяльність через: навмисну помилку, привабливу мету, фантастичну ситуацію.

Тема 2. (теоретичний блок). Технологічна схема скороченого уроку-пари. Методика проектування видів спортивної діяльності в залежності від індивідуальних особливостей учнів.

Тема 2. (практичний блок). Оволодіння студентами етапом проектування видів діяльності що передбачає формування знань, умінь і навичок співпрацювати з учнями; варіативність і вибірковість засобів фізичного виховання; роботу з відомим учням алгоритмом (навчальним матеріалом, із сформованими руховими уміньми і навичками); формування умінь організації роботи в малих групах (за бажанням учнів; за рівнем їх фізичного розвитку); узагальнення або конкретизації теоретично практичних положень конкретного уроку.

Тема 3. (теоретичний блок). Методика оволодіння етапом реалізації плану діяльності уроку. Ігрова логіка особистісно зорієнтованого уроку.

Тема 3. (практичний блок). Оволодіння прийомами варіативності у виборі комплексів ЗРВ; нестандартних засобів і методів пояснення нового матеріалу. Підбір видів ігрової діяльності через засвоєння методики організації: репродуктивних ігор; пошукових ігор; проблемно-пошукових ігор; корекційних і творчих ігор. Умінь запроваджувати практичні методи навчання через: частково-пошуковий, проблемний і дослідницький методи. Вироблення навичок варіативності у виборі засобів навчальної діяльності.

Тема 4. (теоретичний блок). Психологічний аспект упровадження інноваційних технологій у практику фізичного виховання. Рекомендації до створення мотивації для рухової активності. Методика уникнення психологічних стереотипів та настанов у навчально-виховній роботі вчителя фізичної культури.

Тема 4. (практичний блок). Оволодіння прийомами розподіляти учнів на групи з урахуванням: комунікативних і організаторських здібностей; активного і пасивного ставлення до уроку фізичної культури; негативним і байдужим ставленням до рухової діяльності.

Тема 5. (теоретичний блок). Значення контролю у фізичному вихованні, його види та зміст. Методика оволодіння контрольно-оціночним етапом особистісно зорієнтованого уроку фізичної культури.

Тема 5. (практичний блок). Оволодіння основами професійної майстерності з оцінювання навчальних досягнень учнів.

Трудомісткість змістового модуля № 2 у залікових одиницях становить 1 кредит. Теоретична частина змістового модуля реалізується під час лекцій-візуалізацій. Рефлексивна діяльність другого змістового модуля розвивається після проведення пробних уроків в базових школах та окремих «вузлів» особистісно орієнтованого уроку. Це дозволяє визначити свої сильні та слабкі сторони, замислитися над індивідуальним освітнім пошуком, сформулювати з індивідуальним тьютором власний педагогічний почерк, який стане основою для формування особистісної професійної мобільності.

Поточний контроль відбувається на основі проведених пробних уроків, обговорення у мікрогрупі, зокрема «Написання власного автопортрету», який включає самооцінку та оцінювання очима інших.

У межах проміжного контролю учасники виконують такі тематичні завдання:

- 1) застосування прийомів варіативності у виборі і власному конструюванні комплексів ЗРВ для дітей різного віку і статі;
- 2) розробка конспекту і проведення окремих частин (вузлів) особистісно зорієнтованого уроку в школі;
- 3) складання конспекту з подальшим проведенням уроку з елементами гри у різних формах її організації: «урок-фестиваль спорту», «урок-подорож в країну спорту», «урок - змагання»;

Змістовий модуль 3 (теоретично-практичний модуль «50 на 50»). Інформаційна діяльність як об'єкт формування професійної мобільності вчителя фізичної культури. Тема 1. Подається у формі міні-конференції з проведенням майстер-класів на тему: «Особливості прийняття педагогічних рішень і умінь адаптуватися до швидкозмінних умов освітніх реформ». У програмі майстер-класу:

- 1) зустріч і ознайомлення з досвідом колег, які застосовують інноваційні технології в освітньому процесі;
- 2) узагальнення власного досвіду застосування інноваційних технологій через підготовку публікацій у традиційному журналі Луцького педагогічного коледжу «Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі».

Тема 1. (практичний блок). Умінь працювати: зі спеціальними комп'ютерними програмами; Smart-технологіями як інструментом мотивації до занять фізичною культурою. Застосовувати хмарними технології: Cloud community (хмара спільноти); Public cloud (публічна хмара); Private cloud (приватна хмара).

Трудомісткість змістового модуля № 3 у залікових одиницях становить 0,5 кредиту. Теоретична частина змістового модуля реалізується під час лекційно-практичних занять. Рефлексивна діяльність третього змістового модуля розвивається через: індивідуальні консультації викладачів з інформатики; вільного, відповідального й безпечного використання сучасних інформаційних технологій та цифрових пристроїв на практиці; самостійного опановування новими комп'ютерними програмами; вирішення й формулювання у різноманітних життєвих ситуаціях задачі, для розв'язання яких можна залучити цифрові пристрої та інформаційні технології.

У межах проміжного контролю учасники виконують такі тематичні завдання:

- 1) створювати інформаційні продукти, працюючи індивідуально або в команді для інформаційної підтримки сучасного уроку фізичної культури;
- 2) взяти участь у традиційній виставці «Аукціон ідей» (представлення власних проєктів, обмін думками);

3) продемонструвати знання комп'ютера як засобу автоматизації процесів обробки результатів спортивних змагань та власних наукових досліджень.

5) провести урок фізичної культури із застосуванням технології Веб-квесту.. Підсумковий контроль – залік у формі портфоліо, обраний для врахування результатів усіх форм навчальної діяльності (теоретичної, практичної, самостійної, індивідуальної, наукової).

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, у статті схарактеризовано авторську програму спеціального навчального курсу «Теорія і практика інноваційної фізичної культури». Зауважується, що створення інноваційного клімату в освітньому середовищі сприятиме вихованню мобільного вчителя фізичної культури, креативного типу мислення з урахуванням інноваційного розвитку суспільства, запитів особистості і потреб Нової української школи. Коли в підготовці молодих фахівців беруть участь і навчальний заклад, і база практики, це може стати саме тим поштовхом, що необхідний українській освіті для підвищення якості навчання і її відповідності стандартам та запитам ринку праці.

Перспективним вважаємо застосування дуального підходу в процесі підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Література

1. Великий тлумачний словник української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. : Ірпінськ: ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]: із змінами і доповненнями, внесеними Верховною Радою (ВВР), від 05.09.2017 № 2145-VIII.. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Каган М. С. Філософія культури / М. С. Каган. – Санкт-Петербург : Петрополь, 1996. – 416 с.
4. Duales Studium – Studieren und Berufserfahrung [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 29.04.2014 . – Загол. з екрану. – Мова англ.
5. Cortina, Kai, u.a. Das Bildungswesen der Bundesrepublik Deutschland. – Hamburg: Rowohlt TV, 2003. – 620 S.
6. Cortina K.S., Baumert J., Leschinsky A., Mayer K., Trommer L. Das Bildungswesen in der BRD. – Hamburg. – Rowohlt Taschenbuch Verlag, 2005.- 912 S.
7. Lempert W. Bildung und Beruf. Soziale und ökonomische Aspekte. – Berlin/Heidelberg/New York/Tokio, 1986. – 105–144 S.

Дерека Т. Г.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ (ФОРМАЛЬНА, НЕФОРМАЛЬНА, ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА)

Визначено стан дослідженості освіти впродовж життя в Україні. Встановлено необхідність забезпечення умов для освіти впродовж життя як цілісного неперервного процесу. Даний процес передбачає не тільки навчання у вищих навчальних закладах як формальну освіту, а й самоосвіту та подальше самовдосконалення у формі неформальної та інформальної освіти. Охарактеризовано тезаурус дослідження обраної теми. Дано визначення понять освіта впродовж життя, освіта дорослих, формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта, фізкультурна освіта.

Встановлено, що концепція навчання впродовж життя передбачає необхідність і можливість здобування на кожному життєвому етапі тих блоків інформації, які необхідні людині для підтримки своєї активної життєдіяльності та самореалізації.

Ключові слова: освіта впродовж життя, формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта, фізкультурна освіта.

Т. Г. Дерекa Физкультурное образование на протяжении жизни в контексте международных интеграционных процессов (формальное, неформальное, информальное образование). Определено состояние изученности образования в течение жизни в Украине. Установлена необходимость обеспечения условий для образования на протяжении жизни как целостного непрерывного процесса. Данный процесс предполагает не только обучение в высших учебных заведениях как формальное образование, но и самообразование и дальнейшее самосовершенствование в форме неформального и информального образования. Охарактеризованы тезаурус исследования выбранной темы. Дано определение понятий образование в течение жизни, образование взрослых, формальное образование, неформальное образование, информальное образование, физкультурное образование.

Установлено, что концепция обучения в течение жизни предполагает необходимость и возможность получения на каждом жизненном этапе тех блоков информации, которые необходимы человеку для поддержания своей активной жизнедеятельности и самореализации.

Ключевые слова: образование в течение жизни, формальное образование, неформальное образование, информального образование, физкультурное образование.

T. G. Dereka Life-long physical education in the context of international integration processes (formal, non-formal, informal education). The state of life-long education study in Ukraine is determined. The necessity of life-long education conditions provision is established as an integral continuous process. This process involves not only studying in higher education institutions as formal education, but also self-education and further self-improvement in the form of non-formal and informal education. A thesaurus of the chosen topic is described. The definitions of concepts of life-long education, adult education, formal education, non-formal education, informal education, physical education were given.